

Suomen kyberpuolustuksen tulevaisuus

SOTILAALLISIA NÄKÖKULMIA SUOMEN STRATEGISTEN ASIAKIRJOJEN
KYBERPUOLUSTUKSEN JA -TURVALLISUUDEN KEHITTÄMISEN LINJAUKSISTA

Majuri Maria Keinonen
Maanpuolustuskorkeakoulu
Tutkijaesiupseeri, tohtoriopiskelija

Agenda

Mitä on kyberistä kirjoitettu 2013–2021?

Kyber-**turvallisuuden** kehitys

Kyber-**puolustuksen** kehitys

Väitteitä kyber-**puolustuksen** tulevaisuudesta

Suomen kyberturvallisuuden ja -puolustuksen strategiset linjaukset 2013 → 2021

Turvallisuuskomitea

Puolustusministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö

Valtioneuvoston kanslia

Suomen kyberturvallisuuden nykytila, tavoitetila ja tarvittavat toimenpiteet tavoitetilan saavuttamiseksi

Kyberturvallisuus
LVM koordinoi

Suomen kyberturvallisuusstrategia 2013

Kansallisen kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelma 2014

Suomen kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelma 2017–2020

Suomen kyberturvallisuusstrategia 2019

Kyberturvallisuuden kehittämisohjelma

2013

2014

2017

2019

2021

Valtioneuvoston puolustusselonteko 2017

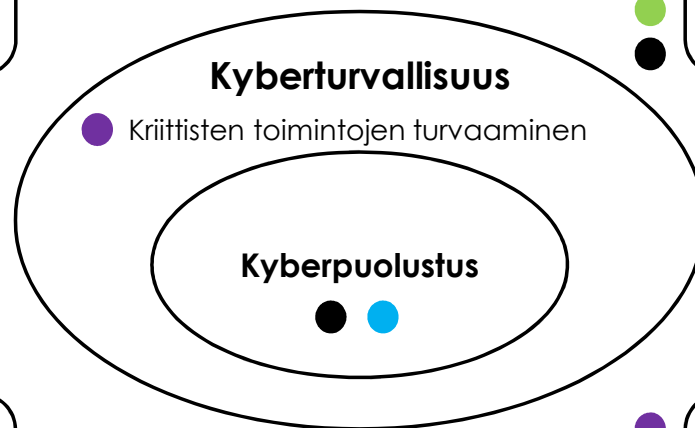
Kyberpuolustuksen kehittämisen strategiset linjaukset 2019

Valtioneuvoston puolustusselonteko 2021

Kyberpuolustus
PV vastaa

Kyberturvallisuuden kehityksen suuntaviivat

Johtaminen ja tilannetietoisuus
= toimintatavat ja tilanneymmärrys

Yhteistyö, kv ja kotimaa
= osaaminen, toimintamallit, luottamus, laki

Teknologia, teollisuus ja tutkimus
= tuotantoketju, välineet ja toimintamallit

Osaaminen
= viranomaiset, organisaatiot ja kansalaistaidot

- Suomen kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelma 2017 – 2020
- Kyberpuolustuksen kehittämisen strategiset linjaukset 2019
- Kyberturvallisuusstrategia 2019
- Kyberturvallisuuden kehittämisohjelma 2021
- Puolustuselonteko 2021

Kyberpuolustuksen kehittämisen strategisia linjauksia

Kyberpuolustuksen kehittämisen strategiset linjaukset 2019

Valtioneuvoston puolustuselonteko 2021

Kyberpuolustus osana kyberturvallisuutta

= yhteistyö, PV:n omat kyvyt

Osaaminen

= teknologiaosaaminen, rekrytoinnit, koulutus ja harjoitukset, viryt

Kyberpuolustus

"Puolustusvoimilla on velvollisuus torjua maanpuolustukseen ja puolustusjärjestelmään kohdistuva tietoverkkotiedustelu sekä kyberhyökkäykset etenkin silloin, kun kyseessä on valtiollinen toimija."

Suorituskyky: kyky valvoa ja havaita, kyky vastatoimiin ja vaikuttamiseen

KV-yhteistyö

= kahden- ja monenvälinen, eri tasoilla, koulutus ja harjoitukset

Teknologia

= huoltovarmuus, ketterä kehitys

Yritystoiminta

= kumppanuussopimukset, ketterät hankinnat, kyberpuolustuksen tukipalvelut

Tutkimus

= PV:n oma, yhteistyö, tutkimushankkeiden rahoittaminen

Väitteitä kyberpuolustuksen tulevaisuuden näkymistä 1

- ▶ Normaaliolojen ja poikkeusolojen välinen raja on jo hämärtynyt
  - kybertaisteluita käydään tälläkin hetkellä
    - ▶ Kuka sotii? Puolustajina ei vain sotilaat tai viranomaiset
- ▶ Aloitteen merkitys korostuu
  - ▶ Tarvitaan kyky, välineet ja tahto aktiiviseen puolustukseen
- ▶ Informaatioympäristöä on käsiteltävä kokonaisuutena
  - ▶ On laitteita, joilla tietoa käsitellään, välitetään ja tallennetaan → tietoon itseensä ja laitteisiin voidaan vaikuttaa
  - ▶ Informaatio- ja elektroninen sodankäynti rinnakkaisina ja päällekkäisinä ympäristöinä → vaikuttaminen kybertoimintaympäristössä ja sen kautta
  - ▶ Avaruuden merkitys

Yhteistyö

Johtaminen

Tilanne-
ymmärrys

Väitteitä kyberpuolustuksen tulevaisuuden näkymistä 2

- ▶ Villinä korttina tekoäly, robotiikka ja automaatio → myös tietynlainen kertakäyttökulttuuri (esim. lennokit ja dronet) → sotilasvälineitä hidasta kehittää ja tuottaa, yhteistyö siviilifirmojen kanssa, ketterä kehitys
- ▶ Roolitus Suomen kyberpuolustuksessa muuttuu → sotilasvastuut ja muiden vastuut vs yhteiset vastuut → kenen tehtävä on turvata kyber-Suomea?
- ▶ Ihmisen rooli muuttuu → miehittämättömät järjestelmät ja ihmishenkien menetyksen pelko vs kasvava tarve koodareille ja operaattoreille
- ▶ Osaamisen merkitys korostuu
  - ▶ Ei vain sotilaat, vaan koko kansa kyber-Suomen puolustajina

Teknologia

Yhteistyö

Osaaminen

Osaaminen

Väitteitä kyberpuolustuksen tulevaisuuden näkymistä 3

- ▶ Poikkileikkaavan yhteistyön merkitys korostuu
  - ▶ Viranomaisyhteistyö
  - ▶ Yhteistyö kaupallisten organisaatioiden kanssa
  - ▶ Kansainvälinen yhteistyö
  - ▶ Koskee muun muassa tiedonkeruuta ja -vaihtoa, koulutusta sekä kyberpuolustuksen järjestelyitä
  - ▶ Vaatii lain ja sopimusten tukea, yhteistä harjoittelua ja toimintamalleja → luottamus!

Yhteistyö

Yhteenveto

Jatkuva kamppailu

Teknologiakilpajuoksu

Koko kansan kyberpuolustus

Sotilasmuurien murtuminen

Yhteistyö, yhteistyö, yhteistyö

Rohkeus johtamisessa

Kotimaisten yritysten rooli

Ketteryys kehittämisessä

Resilienssi

Kiitos mielenkiinnostanne!

KESKUSTELUA